«لایحه تعیین ضوابط کنترل آلاینده‌های هوا در پایانه‌های اتوبوس‌رانی و ترمینال‌ها»

در اجرای بند (۱۱) ماده (۵۵) مصوبه برنامه پنج‌ساله سوم توسعه شهر تهران مصوب ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر تهران، شهرداری تهران (حسب مورد شرکت واحد اتوبوس‌رانی تهران و حومه و یا سازمان پایانه‌ها و پارک‌سوارهای شهر تهران) مکلّف است در راستای کاهش و کنترل انتشار آلاینده‌های هوا در ایستگاه‌های اتوبوس‌رانی درون‌شهری و پایانه‌های اتوبوس‌رانی برون‌شهری مستقر در محدوده شهر تهران، نسبت به انجام تکالیف مقرر در این مصوبه اقدام نماید.

ماده ۱- شرکت واحد اتوبوس‌رانی تهران و حومه مکلّف است نسبت به الزام شرکت‌های خصوصی اتوبوس‌رانی و مینی‌بوس‌رانی طرف قرارداد با شهرداری تهران و رانندگان سامانه خطوط تندرو شهری جهت خاموش نمودن اتوبوس یا مینی‌بوس در حال توقف بیش از پانزده دقیقه در پایانه‌ها و مبادی خطوط اقدام نموده و سازوکار اجرایی آن را مشتمل بر ضمانت اجرای بازدارنده، ظرف مدت سه ماه از ابلاغ این مصوبه در قالب دستورالعمل به ایشان ابلاغ نماید.

ماده ۲- سازمان پایانه‌ها و پارک‌سوارهای شهرداری تهران مکلف است ترتیبی اتخاذ نماید که کلیه اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌های داخل پایانه‌ها و پارک‌سوارها از روشن نگه‌داشتن اتوبوس یا مینی‌بوس در مدت‌زمان بیش از پانزده دقیقه خودداری نمایند. در صورت نیاز به توقف بیش از پانزده دقیقه اتوبوس و مینی‌بوس جهت مسافر گیری و یا حرکت در داخل پایانه‌ها و پارک‌سوارها، می‌بایست فیلتر موقت جاذب دوده بر روی آن‌ها نصب گردد.

تبصره ۱- منابع مالی موردنیاز جهت تهیه و نصب فیلترهای موقت جاذب دوده در بودجه سالانه شهرداری تهران پیش‌بینی و به سازمان پایانه‌ها و پارک‌سوارها اختصاص می‌یابد.

تبصره ۲- سازمان پایانه‌ها و پارک‌سوارها مکلف است با همکاری وزارت راه و شهرسازی، سازوکار اجرایی این ماده مشتمل بر ضمانت اجرای بازدارنده را ظرف مدت سه ماه از ابلاغ این مصوبه در قالب دستورالعمل تهیه و به شرکت‌ها و رانندگان مربوطه ابلاغ کند.

ماده ۳- سازمان پایانه‌ها و پارک‌سوارها مکلف است با همکاری اداره کل محیط‌زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران ظرف مدت سه ماه از ابلاغ این مصوبه نسبت به تهیه دستورالعمل بازپیرایی و افزایش کیفیت و سرانه فضای سبز با گونه‌های مقاوم به تنش آبی و جاذب ذرات آلاینده‌ی هوا و آلودگی صوتی در پایانه‌ها اقدام نماید.

ماده ٤- شهرداری تهران با همکاری پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ مکلف است نسبت به ساماندهی ناوگان اتوبوس‌رانی و مینی‌بوس‌رانی حومه‌ای که ارائه خدمات مسافربری آن‌ها از طریق پایانه‌های شهرداری یا خطوط واقع در معابر شهر تهران انجام می‌گیرد، مطابق بندهای ذیل اقدام نماید:

الف- اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌های دارای سنّ بیش از ده سال در مقاطع سه‌ماهه و کمتر از ده سال در مقاطع شش‌ماهه نسبت به تجدید معاینه فنی اقدام نمایند.

ب-از ورود و مسافر گیری اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌های فاقد معاینه فنی معتبر مطابق بند (الف) در پایانه‌های مسافربری جلوگیری به عمل آید.

ماده ٥- شهرداری تهران مکلف است گزارش اجرای این مصوبه را در مقاطع زمانی شش‌ماهه جهت بررسی شورای اسلامی شهر تهران ارائه نماید.

گزارش توجیهی

۱-مبانی زیست‌محیطی:

مهم‌ترین آلاینده منتشرشده در پایانه‌های متعلق به شرکت واحد اتوبوس‌رانی تهران و سازمان پایانه‌ها و پارک‌سوارها، ذرات معلق ریز تولیدشده توسط اتوبوس‌های دیزلی مورداستفاده می‌باشد که یکی از اجزاء مهم آن دوده یا کربن سیاه است که تهدید سلامت شهروندان نظیر مرگ زودرس در بزرگ‌سالان، ابتلا به سرطان، بیماری های قلبی و ریوی، سکته مغزی، سکته قلبی، بیماری مزمن تنفسی مانند برونشیت، آسم تشدید شده، مرگ زودرس کودکان در اثر عفونت‌های حاد تنفسی تحتانی ریه، سایر علائم قلبی - تنفسی را در پی دارد. مطابق آخرین سیاهه انتشار که توسط شرکت کنترل کیفیت هوا تهیه‌شده است، درمجموع (۲۸٪) از ذرات معلق منتشرشده در هوای شهر تهران از اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌های موجود در شهر تهران ناشی شده است.

۲-مبانی فنی - تخصصی:

اتوبوس‌های مورداستفاده در شهر تهران که سهم بسیار مهمی در جابجایی مسافر را در شهر تهران بر عهده دارند، غالباً دارای فناوری دیزلی هستند. ازآنجایی‌که بخش عمده‌ای از اتوبوس‌های مزبور فرسوده بوده و با توجه به مسائل تحریم و مضیقه‌های مالی، امکان نوسازی آن‌ها با مشکل مواجه است، در حال حاضر بهترین روش کاهش آلایندگی ذرات معلق وسایل نقلیه دیزلی، تجهیز آن‌ها به سیستم‌های فیلتر پس‌پالایش می‌باشد که مناسب‌ترین این فیلترها، فیلتر دوده یا DPF می‌باشد. با عنایت به سن بالای اکثر اتوبوس‌های دیزلی، افزایش هزینه فیلترها و سایر مشکلات، تاکنون تنها (۵۰) دستگاه از اتوبوس‌های شهر تهران به این سیستم مجهز شده‌اند.

همچنین علاوه بر استفاده از فیلترهای دوده، لازم است تا میزان کارکرد درجای این وسایل نقلیه دیزل در پایانه‌های موجود در شهر تهران به حداقل کاهش یابد. در حال حاضر برخی کشورهای پیشرفته مقررات خاصی جهت تعیین حداکثر زمان مجاز کار درجا برای اتوبوس‌ها وضع نموده‌اند که این زمان برای کشورهای مختلف، بسته به امکانات و تجهیزات آن‌ها متفاوت است و استاندارد یکسانی در جهان برای این امر وجود ندارد. در همین رابطه توضیحاتی درباره تعیین حداکثر زمان ممنوعیت کارکرد درجا در ایالات‌متحده آمریکا، برخی کشورهای اروپایی و همچنین برخی کشورهای آسیایی ارائه می‌گردد.

الف- ایالات‌متحده آمریکا

اولین پروژه کاهش کارکرد درجا در کشور آمریکا در سال ۲۰۰۸ با راه‌اندازی طرح ملی سرویس مدارس پاک به منظور کاهش میزان مصرف سوخت دیزل و کاهش آلایندگی‌های ناشی از آن تعریف گردید. در گام نخست آموزش رانندگان اتوبوس‌ها و بررسی دقیق زمان کارکرد غیرضروری درجا و میزان آلودگی و مصرف سوخت ناشی از آن صورت گرفت. سپس نقشه راهی برای حذف الگوی کارکرد درجا غیرضروری طراحی و دستگاه کنترلی خاموش‌کن خودکار برای اجرای این محدودیت‌ها در کارکرد درجا روی اتوبوس‌ها نصب گردید. نتایج ناشی از نصب این کنترل‌کننده‌ها به‌طور خلاصه منجر به کاهش ۰/۲۵۱۴ تن اکسیدهای نیتروژن و ذرات معلق، ۸/۵۶۰۲ تن دی اکسید کربن و ۳۵۵/۹۲ گالن مصرف گازوییل، به ازای هر اتوبوس در یک سال گردید. این نتایج باعث شد تا در سال ۲۰۰۹ در ۱۰ ایالت و در سال ۲۰۱۱ در تمامی ایالت های آمریکا محدودیت‌هایی برای میزان مجاز کارکرد خودروها در حالت درجا اعمال شود. ایالت کالیفرنیا به‌عنوان یکی از ایالت‌های سخت‌گیر در زمینه کارکرد درجا خودروهای دیزلی می‌باشد. با توجه به قوانین موجود در این ایالت، خودروهای دیزلی بالای ۱۰ هزار پوند وزن نمی‌توانند بیش از ۵ دقیقه به‌طور مدام در حالت کارکرد درجا باشند. همچنین خودروهای دیزلی تولیدی سال ۲۰۰۸ به بعد باید به سیستم خاموش‌کن خودکار مجهز باشند.

ب-کشورهای اروپایی

در کشورهای اروپایی نیز قوانین سخت‌گیرانه‌ای برای کارکرد درجا خودروها در نظر گرفته‌شده است. به‌عنوان مثال، در کشور سوئیس ۳۰ ثانیه حداکثر زمانی هست که خودروها می‌توانند به‌صورت درجا روشن باشند. در انگلستان مناطقی تحت عنوان مناطق مدیریت کیفیت هوا مشخص گردیده است که حداکثر میزان مجاز کارکرد درجا خودروها در این مناطق یک دقیقه بوده و جرائمی نقدی به میزان ۶۰ پوند برای خودروهای سواری و ۸۰ پوند برای اتوبوس‌های متخلف اعمال می‌شود. در کنار قوانین، قیمت تمام‌شده بالای سوخت دیگر عامل بازدارنده برای کارکرد درجا در کشورهای اروپایی می‌باشد.

ج-کشورهای آسیایی

از کشورهای آسیایی فعال در زمینه کاهش کارکرد درجا می‌توان به هنگ‌کنگ و هند اشاره کرد. کشور هنگ‌کنگ در این زمینه قانونی وضع نموده است که حداکثر میزان کارکرد درجا به ازای هر ساعت استفاده از اتومبیل، ۳ دقیقه می‌باشد.

با توجه به توضیحات فوق‌الذکر، در شهر تهران نیز با لحاظ محدودیت‌های مالی و اجرایی، یکی از راهکارهای اساسی کنترل آلاینده‌های هوا، کاهش میزان کارکرد درجای وسایل نقلیه دیزل است که با توجه به شکل هندسی پایانه‌ها و شرایط بهره‌برداری اتوبوس‌های دیزل، حداکثر زمان کارکرد درجا حداکثر ۱۵ دقیقه تعیین شده است.

همچنین در پایانه‌های برون‌شهری که تعداد و تنوع وسایل نقلیه دیزل مورداستفاده بیشتر است در صورت کارکرد درجای بیش از ۱۵ دقیقه، می‌بایست از فیلتر دوده موقت استفاده کنند. در همین رابطه گزارش پروژه پایلوت نصب فیلتر موقت در پایانه بیهقی به انضمام مشخصات فنی مربوطه به شرح پیوست شماره یک (۱) گزارش توجیهی ارائه می‌گردد.

۳-مبانی حقوقی

نظر به تکلیف شهرداری تهران در مدیریت حمل‌ونقل بار و مسافر در محدوده‌ی شهر و حومه آن به‌موجب ماده (۹) قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت مصوب ۱۳۸۶ و در اجرای بند (۱۱) ماده (۵۵) مصوبه برنامه پنج‌ساله سوم توسعه شهر تهران مصوب ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر تهران در خصوص تکلیف شهرداری در ارائه لایحه ضوابط کنترل آلاینده‌های هوا در پایانه‌های اتوبوس‌رانی و ترمینال‌ها در شش‌ماهه نخست اجرای برنامه، بدین‌وسیله لایحه مذکور برای سیر مراحل قانونی تصویب در شورای اسلامی شهر تهران تقدیم می‌گردد.

تاریخ: .....
شماره: 19/09/1398
پیوست: 1073635/10
پیوست: 2

بسم الله الرحمن الرحیم

به: جناب آقای مهندس هاشمی
رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران

موضوع: لایحه تعیین ضوابط کنترل آلاینده‌های هوا در پایانه‌های اتوبوس‌رانی و ترمینال‌ها

با سلام و احترام
در اجراي بند(11) ماده (55) مصوبه برنامه پنج‌ساله سوم توسعه شهر تهران (1398-1402) ابلاغی به شماره 160/2520/32061 مورخ 97/11/02، به پیوست «**لایحه تعیین ضوابط کنترل آلاینده‌هاي هوا در پایانه‌هاي اتوبوس‌راني و ترمینال‌ها**» منضم به گزارش توجیهي مربوطه برای سیر مراحل تصویب در شورای اسلامی شهر تهران تقدیم می‌گردد.

پیروز حناچی

رونوشت: جناب آقای مظاهریان، معاون محترم برنامه‌ریزی، توسعه شهری وامور شورا و سرپرست معاونت توسعه منابع انسانی

جناب آقای پورسیدآقایی، معاون محترم حمل و نقل و ترافیک

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

تاریخ: 27/09/1398

شماره: 27178/160

پیوست: 0

بسم الله الرحمن الرحیم

به: سرکار خانم زهرا صدر اعظم نوری

عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری

موضوع: ارجاع لایحه تعیین ضوابط کنترل آلاینده‌های هوا در پایانه‌های اتوبوس‌رانی و ترمینال‌ها

سلام علیکم؛

احتراماً به پیوست تصویر نامه شماره 10/1073635 مورخ 1398/09/19 در خصوص لایحه «**تعیین ضوابط کنترل آلاینده‌هاي هوا در پایانه‌هاي اتوبوس‌راني و ترمینال‌ها**» را ایفاد مي نماید.

لایحه مزبور در دوره **پنجم** به صورت عادي ارائه و به شماره **26311** مورخ **1398/09/19** در دبیرخانه شوراي اسلامي شهر تهران ثبت و در **صد و هشتاد و دومین** جلسه رسمي شوراي اسلامي شهر تهران منعقده در تاریخ **1398/09/24** اعلام وصول شده است. ضمن ارجاع لایحه مزبور به آن کمیسیون به عنوان کمیسیون اصلي سپاسگزار است وفق مقررات موضوعه و بندهاي چهارم، پنجم و ششم ماده چهاردهم (14) آیین نامه اجرایي تشکیلات، انتخابات داخلي و امور مالي شوراهاي اسلامي شهرها مصوب 1378/1/11 هیأت وزیران و ماده یازدهم (11) و سیزدهم (13) دستورالعمل نحوه اداره جلسات، رأي گیري و بررسي پیشنهادهاي واصل شده به شورا مصوب 1392/2/19 شوراي عالي استانها، گزارش نهایي آن کمیسیون دال بر تأیید یا رد عین لایحه و یا انجام اصلاحات در متن آن را تا تاریخ **1398/10/28** به دفتر هیأت رئیسه و مصوبات شوراي اسلامي شهر تهران ارسال فرمایید تا متعاقباً در دستور کار صحن علني شورا قرار گیرد.

محسن هاشمی رفسنجانی

رئیس شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: - جناب آقای پیروز حناچی شهردار محترم تهران جهت استحضار و دستور هماهنگی .

- جناب آقای محمد علیخانی عضو محترم شورا و رئیس کمیسیون عمران و حمل و نقل به عنوان کمیسیون فرعی جهت استحضار و ارائه گزارش به کمیسیون اصلی و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات .

- روسای محترم کمیسیون های برنامه و بودجه؛ نظارت و حقوقی؛ فرهنگی، اجتماعی؛ شهرسازی و معماری جهت استحضار و ارائه گزارش به کمیسیون اصلی و دفتر هیأت رئیسه و مصوبات .

- اعضای محترم هیأت رئیسه شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار .

- جناب آقای بشیر نظری عضو محترم شورا و رئیس کمیته تنقیح مصوبات جهت استحضار .

- جناب آقای محمدحسین بوچانی رئیس محترم مرکز مطالعات و برنامه ریزی شهرداری تهران جهت استحضار و اعلام نظر کارشناسی به شورای اسلامی شهر تهران .

- دفتر هیأت رئیسه و مصوبات (105ل/5).

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

شماره: ۱۶۰/۲۹۰۴۸

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۰/۱۵

پیوست:

عضو و رئیس محترم کمیسیون سلامت محیط زیست و خدمات شهری شورای اسلامی شهر تهران - سرکار خانم زهرا صدراعظم نوری

موضوع: درجواب:ارجاع لایحه تعیین ضوابط کنترل آلاینده‌های هوا در پایانه‌های اتوبوس‌رانی و ترمینال‌ها

سلام علیکم

احتراماً، عطف به رونوشت نامه شماره ۱۶۰/۲۷۱۷۸ به تاریخ ۹۸/۰۹/۲۷ با موضوع ارجاع "تعیین ضوابط کنترل آلاینده‌های هوا در پایانه‌های اتوبوس‌رانی و ترمینال‌ها" به استحضار می رساند که موضوع در جلسه صد و بیست ویکم کمیسیون عمران وحمل ونقل مورد بحث وبررسی قرار گرفت و مقرر گردید که موارد ذیل به لایحه مذکور اضافه شوند لذا موضوع جمع بندی ذیل کمیسیون اصلی ایفاد می گردد:

الف) بخش توقفگاه ها و پایانه های درون شهری خطوط اتوبوسرانی:

۱- با توجه به سهم نود درصدی اتوبوس های دیزلی در انتشار آلاینده های پایانه ها (ذرات معلق(PM و مونوکسید کربن(CO))، و نقش اصلی فرسودگی ناوگان اتوبوسرانی در وقوع این وضعیت، مقرر گردید که موضوع اسقاط و جایگزینی ناوگان دیزلی اتوبوسرانی با اتوبوسهای برقی وگازی در یک دوره پنج ساله به لایحه اضافه شود به نحوی که در افق سال ۱۴۰۲ از ۹۰۰۰ دستگاه توبوس شهر تهران، ۷۰٪ ناوگان به صورت برقی و ۳۰٪ به صورت گازی باشند. همچنین مقرر گردید که الزام شهرداری تهران به بازسازی اتوبوسهای برقی موجود (۵۶ دستگاه بلااستفاده) با نصب باطری جهت فعال شدن در ناوگان اتوبوسرانی فعلی در ظرف زمانی حداکثر شش ماهه به لایحه اضافه شود و از تاریخ تصویب این لایحه، برنامه بازسازی اتوبوسهای موجود صرفا با روش تبدیل اتوبوس به اتوبوس برقی صورت پذیرد.

۲-با توجه به اینکه مبنای تعیین زمان حداکثر ۱۵ دقیقه ای برای کارکرد مجاز درجای اتوبوسها در پایانه های اتوبوسرانی مشخص نیست و همچنین نصب فیلترهای موقت جاذب دوده برای کارکردهای درجای توقف بیش از ۱۵ دقیقه، به لحاظ فنی زمانبر می باشد و با توجه به وجود فناوری های دیگری مانند سامانه های قطع کننده سوخت در زمان کارکرد درجا، مقرر گردید که این موضوعات در کارگروهی متشکل از نمایندگان معاونت حمل ونقل، اداره کل محیط زیست و کمیسیونهای تخصصی به منظور تصمیم گیری موردبررسی قرار گیرد.

۳- در خصوص ماده دوم، مقرر گردید که تبصره جدیدی به شرح ذیل اضافه گردد:

"تبصره پیشنهادی: نصب فیلتر جاذب دوده از مبدا توسط کارخانه سازنده و متناسب با نوع خودرو و موتور، مشروط به ارائه ضمانتنامه (گارانتی) برای عملکرد فیلتر در یک دوره زمانی قابل قبول انجام پذیرد."

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

شماره: ۱۶۰/۲۹۰۴۸

تاریخ: ۱۳۹۸/۱۰/۱۵

پیوست: ۰

ب) بخش ترمینال ها و پایانه های برون شهری اتوبوسرانی:

با توجه به تکلیف قانونی طرح جامع شهر تهران (مصوب شورایعالی شهرسازی ومعماری-۱۳۸۶) مبنی بر ساماندهی و جابه جایی پایانه های بین شهری (بند ۹ برنامه ها و طرح های موضعی) و با توجه به اینکه آلایندگی پایانه های موردنظر به صورت نقطه ای مسبب تشدیدشرایط اضطرار آلودگی هوا در محدوده اطراف پایانه می شود مقرر گردید. که ماده جدیدی مبنی بر ارائه برنامه زمانبندی برای جابه جایی پایانه های برون شهری آلاینده به دروازه های ورودی-خروجی شهر به لایحه اضافه شود.

محمد علیخانی

عضو و رئیس کمیسیون عمران و حمل و نقل

شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای محسن هاشمی رفسنجانی

دبیر کمیسیون عمران و حمل نقل شورای اسلامی شهر تهران - سرکار خانم محبوبه پیری زاده

معاون مصوبات اداره کل اداری و اجرایی و رئیس دفتر هیئت رئیسه شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای محمد باقری

دفتر - جناب آقای رضا بخشی سنجدری

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

شماره: ۱۶۰/۳۵۳

تاریخ: ۱۳۹۹/۰۱/۱۸

پیوست:

جناب آقای مهندس هاشمی رفسنجانی
رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران

موضوع: در جواب ارجاع لایحه" تعیین ضوابط کنترل آلاینده های هوا در پایانه های اتوبوس رانی و ترمینال‌ها"

با سلام

احتراماً؛ عطف به نامه شماره ۲۷۱۷۸ /۱۶۰ مورخ ۹۸/۰۹/۲۷ در خصوص لایحه" **تعیین ضوابط کنترل آلاینده های هوا در پایانه های اتوبوس رانی و ترمینال‌ها**" موضوع در کمیسیون بررسی و پیشنهادات به شرح ذیل جهت استحضار و بهره‌برداری در جمع بندی لایحه در کمیسیون اصلی ایفاد می گردد:

۱- بر اساس تجارب سایر کشورها یکی از روش‌های مدیریت آلایندگی هوا در پایانه‌ها، اعمال محدودیت و تعیین میزان مجازکارکرد در حالت درجا خودروهای دیزل می باشد. برای تعیین میزان مجازکارکرد درجا، می بایست نتایج پایش و سنجش میزان خروج آلاینده‌ها در کارکرد درجا به همراه سایر مشخصات از جمله وزن وقدرت و فرسودگی ناوگان به همراه لایحه ارایه می شد تا براساس آن نتایج محدودیت مجاز زمانی کارکرد مشخص می‌شد لذا در لایحه می‌بایست موضوع بررسی و سنجش و پایش مستمر و دوره‌ای برای تعیین زمان مجاز کارکرد توسط شرکت کنترل کیفیت هوا به عنوان یک تکلیف قیدگردد. در لایحه زمان ۱۵ دقیقه زمان مجاز برای کارکرد مجاز پیشنهاد شده است که با توجه به سن بالا ناوگان معقول نمی‌باشد و این زمان می‌بایست در حد ۵ دقیقه در نظرگرفته شود.

۲- تعامل با شرکت‌های سازنده خودرو و وزارت صنعت، معدن و تجارت، در خصوص تعبیه و تجهیز سیستم‌های خاموش کن خودکاردر تولیدات جدید اتوبوس و مینی بوس (برای کارکرد در حالت درجا) اقدام لازم به عمل آید.

۳- یکی دیگر از اقدامات موثر در مدیریت آلایندگی هوا در پایانه‌ها، تخصیص میزان سوخت بر اساس مسافت پیمایش شده حرکت در مسیر جهت ارایه سرویس است تا بتوان بخشی از سوخت ناشی از مصرف و کارکرد اتوبوس‌ها در جا را کاهش یا حذف کرد. به عبارتی با تمرکز بر بهره وری مصرف انرژی می توان مقداری بخش از مصرف در حالت در جا را کاهش داد. در این خصوص لازم است سازو کار ارایه گزارش آنلاین میزان مصرف سوخت روزانه در حمل و نقل همگانی شهر از طریق سامانه هوشمند و به تفکیک هر یک از پایانه‌های شهر، در جمع بندی لایحه پیش بینی شود.

۴- با عنایت به افزایش سن ناوگان به منظور مدیریت آلایندگی در پایانه‌ها می‌توان خوردوهای با سن و آلایندگی کمتر را در محدوده‌هایی دارای آلایندگی بیشتر به کارگرفت تا از شدت غلظت آلاینده‌ها در پیرامون پایانه ها کاسته شود. استفاده از اتوبوس‌ها و مینی بوس‌ها دارای سن بیش از ده سال در نقاط با تراکم ترافیکی و جمعیتی کمتر و ممانعت از بکارگیری آنها در خطوط مرکزی شهر و کمک به کاهش آلایندگی در نقاط پر ازدحام نیز می‌تواند در قالب تبصره‌ای به ماده ۴ لایحه اضافه شود.

۵- جابجایی موقعیت پایانه‌های موجود(دور کردن از محل های با تراکم جمعیتی بالا) و یا کاهش تمرکز توقف تعداد اتوبوس و مینی بوس در هر پایانه نیز یکی از راهکارهای قابل پیگیری است. در این خصوص لازم است تا بر اساس نتایج یک طرح پژوهشی حالت بهینه توقف خوردو دیزلی و میزان انتشار آلایندگی در پایانه ها کنترل‌های لازم اعمال گردد.

لذا پیشنهاد می گردد موضوع انجام مطالعات لازم در این خصوص در جمع‌بندی لایحه منظور گردد.

۶- نظارت جدی بر معاینه فنی خودروهای دیزل مقوله‌ای دیگری است که در مدیریت آلایندگی هوا پایانه ها موثر است. برای این منظور سازمان اتوبوسرانی و مراکز معاینه فنی مکلف گردند که اطلاعات معاینه فنی اتوبوس‌های شهری و برون شهری را در سامانه شفافیت شهرداری تهران انتشار دهند.

۷- در حال حاضر استاندارد رایج در بررسی میزان انتشار ذرات معلق زیر ۲/۵ میکرون روش کدر سنجی است. در این میان گازهای خروجی اتوبوس‌ها با اینکه معاینه فنی دارند زیاد است که این گازها باعث تولید ذرات معلق می شوند. برای کنترل و کاهش این گونه آثار از طریق انجام درست معاینه فنی، موضوع به روز رسانی استانداردهای مربوطه و استاندارهای مورد نیاز برای مدیریت آلایندگی پایانه‌ها از طریق دستگاه‌ها و سازمانهای متولی امر پیگیری شود.

۸- الزام به نصب فیلتر دوده موقت برای خوودروهای دیزل در تمامی پایانه‌های برون شهری و توقفگاه‌های اتوبوسهای درون شهری و برای توقفهای درجای بیش از پنج دقیقه نیز به عنوان یک پیشنهاد در جمع بندی لایحه منظور گردد.

۹- به منظور نظارت موثر برکارکرد درجا غیر ضروری خودروها در پایانه‌ها، موضوع ارایه آموزش‌های لازم به رانندگان اتوبوس و مینی بوس و بیان آثار آلایندگی بر سلامت و همچنین اعمال مدیریت موثرتر از طریق پلیس راهور در نظارت بر کنترل معاینه فنی خودروها در پایانه‌ها و نصب فیلتر موقت(پلیس پایانه) از جمله راهکارهای مدیریتی کاهش و کنترل نشر آلاینده‌ها در پایانه‌ها می‌باشد که پیشنهاد می گردد در جمع بندی لایحه منظور گردد.

نظر به ضرورت مدیریت انتشار آلاینده‌ها در پایانه‌ها که به عنوان تکلیف نیز در برنامه پنج ساله سوم نیز مورد توجه قرار گرفته، با لحاظ پیشنهادات مذکور با لایحه موافقت می گردد.

محمد سالاری
عضو و رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری
شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: سرکار خانم دکتر نژاد بهرام، عضو و نایب رئیس محترم کمیسیون شهرسازی و معماری شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.
جناب آقای دکتر اعطا، عضو و سخنگوی محترم کمیسیون شهرسازی و معماری شورای اسلامی شهر تهران جهت استحضار.
جناب آقای دکتر امینی، رئیس محترم کمیسیون نظارت و حقوقی شورای اسلامی شهر تهران، جهت استحضار.
جناب آقای مهندس الویری، رئیس محترم کمیسیون برنامه و بودجه شورای اسلامی شهر تهران، جهت استحضار.
سرکارخانم دکتر صدر اعظم نوری، رئیس محترم کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری شورای اسلامی شهر تهران، جهت استحضار و بهره برداری در فرآیند تصویب.
جناب آقای دکتر حق شناس، رئیس محترم کمیسیون اجتماعی و فرهنگی شورای اسلامی شهر تهران، جهت استحضار.
جناب آقای مهندس علیخانی، رئیس محترم کمیسیون عمران و حمل و نقل شورای اسلامی شهر تهران، جهت استحضار.
سایر اعضای محترم شورای اسلامی شهر تهران، جهت استحضار.
اداره محترم مصوبات، جهت آگاهی.
آقای مهندس قربانی، دبیر محترم کمیسیون شهرسازی و معماری، جهت اطلاع.
دبیرخانه کمیسیون شهرسازی و معماری، جهت اطلاع و درج در سوابق.

جمهوری اسلامی ایران

شورای اسلامی شهر تهران

شماره : ۱۶۰/۲۱۸۶۳
تاریخ : ۱۳۹۹/۱۰/۰۲
پیوست : ۴
آنی

رئیس محترم شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای محسن هاشمی رفسنجانی

موضوع: اصلاحیه نظر کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری درخصوص لایحه تعیین ضوابط کنترل آلاینده‌های هوا در پایانه‌های اتوبوس‌رانی و ترمینال‌ها

باسلام و احترام

بازگشت به نامه شماره ۱۶۰/۲۷۱۷۸به تاریخ ۱۳۹۸/۰۹/۲۷ و نامه شماره ۱۶۰/۲۰۱۸۱ به تاریخ ۱۳۹۹/۰۹/۰۹ در خصوص لایحه "تعیین ضوابط کنترل آلاینده‌های هوا در پایانه‌های اتوبوس‌رانی و ترمینال‌ها"، موضوع در جلسه کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری مورد بحث و بررسی قرار گرفت. اعضای محترم این کمیسیون ضمن تایید کلیات لایحه مذکور، به پیوست اصلاحیه نظر کمیسیون جهت طرح در صحن شورای اسلامی شهر تهران ارسال می گردد.

زهرا صدراعظم نوری
عضو و رئیس کمیسیون سلامت و محیط زیست
شورای اسلامی شهر تهران

رونوشت: نایب رئیس محترم کمیسیون سلامت محیط زیست و خدمات شهری شورای اسلامی شهر تهران - سرکار خانم ناهید خداکرمی- جهت استحضار
عضو محترم کمیسیون سلامت محیط زیست و خدمات شهری - جناب آقای سیدآرش حسینی میلانی- جهت استحضار
دبیر محترم کمیسیون سلامت محیط زیست و خدمات شهری شورای اسلامی شهر تهران - جناب آقای سید یاسر نبی زاده- جهت آگاهی
دفتر هیات رییسه و مصوبات جهت اقدام لازم

نظر کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری

«لایحه تعیین ضوابط کنترل آلاینده‌های هوا در پایانه‌های اتوبوسرانی و ترمینال‌ها»

در راستای اجرای بند (۱۱) ماده (۵۵) مصوبه برنامه پنج‌ساله سوم توسعه شهر تهران مصوب ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر تهران، شهرداری تهران (حسب مورد شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه و یا سازمان پایانه‌ها و پارک‌سوارهای شهر تهران) مکلّف است در راستای کاهش و کنترل انتشار آلاینده‌های هوا در ایستگاه‌های اتوبوسرانی درون شهری و پایانه‌های اتوبوسرانی برون شهری مستقر در محدوده شهر تهران، نسبت به انجام تکالیف مقرر در این مصوبه اقدام نماید.

ماده ۱- شهرداری تهران (شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه) موظف است شرکت‌های طرف قرارداد با شهرداری تهران را نسبت به استفاده از وسایل نقلیه با کمترین میزان انتشار آلودگی شامل وسایل نقلیه گاز سوز، برقی (هیبریدی) و یا وسایل نقلیه دیزلی مجهز به فیلتر جاذب ذرات و دوده ملزم نماید. شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه در تمامی قراردادها، ضمانت اجرایی این امر را لحاظ و به طرف قرارداد ابلاغ نماید.

تبصره ۱- منابع مالی مورد نیاز جهت تهیه و نصب فیلترهای جاذب دوده در بودجه سالانه شهرداری تهران پیش بینی و به سازمان پایانه‌ها و پارک‌سوارهای شهرداری تهران اختصاص یابد.

تبصره ۲ – شهرداری تهران (شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه و سازمان پایانه‌ها و پارک سوارها) موظف است نسبت به اجرای دقیق برنامه زمانی معاینه فنی (شامل تعمیر و نگهداری – تعویض فیلتر) برای هر یک از وسایل نقلیه دیزلی اقدام نماید. بازدهی فیلترهای جاذب در کاهش آلاینده‌های هوا بایستی حداقل ۹۰ درصد باشد.

تبصره ۳ – مشخصات فنی فیلترهای جاذب در خودروهای دیزلی برحسب نوع وسایل نقلیه و با حداکثر میزان بازدهی در کاهش ذرات با همکاری شرکت کنترل کیفیت هوا و اداره کل محیط زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران هر سال تعیین می‌شود.

نشانی: ضلع جنوبی پارک شهر،خیابان بهشت،ساختمان شورای اسلامی شهر تهران تلفن:۵۱۰۴۰۰۰۰ نمابر:۹۶۰۹۰۴۰۹ صندوق پستی:۴۳۸۹ -۱۱۱۵۵ www.shoratehran.ir

ماده ۲- شهرداری تهران (شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه و سازمان پایانه‌ها و پارک‌سوارهای شهرداری تهران) با همکاری وزارت راه و شهرسازی نسبت به الزام شرکت‌های خصوصی اتوبوسرانی و مینی‌بوسرانی طرف قرارداد با شهرداری تهران و رانندگان سامانه خطوط تندرو شهری جهت ممنوعیت و جلوگیری از کارکرد در توقف اتوبوس یا مینی‌بوس‌های دیزلی بیش از ۱۵ دقیقه در پایانه‌ها و مبادی خطوط اقدام نموده و نحوه‌ی اجرای آن را مشتمل بر ضمانت اجرای بازدارنده (دستورالعمل پیوست) به ایشان ابلاغ نماید.

تبصره ۱ – شهرداری تهران (معاونت حمل و نقل و ترافیک با همکاری مرکز مطالعات) موظف است نسبت به شناسایی و جایگزینی تدریجی روش‌ها و تکنولوژی‌های برتر در زمینه وسایل نقلیه دیزلی با نیاز به زمان کمتر برای کارکرد درجا، با هدف دستیابی به استانداردهای جهانی (حداکثر ۳۰ ثانیه) اقدام نماید. در مرحله اول برنامه شهرداری جهت تقلیل مدت زمان مذکور به حداکثر ۵ دقیقه طی دوره زمانی ۵ ساله تهیه و اجرایی شود و در مراحل بعدی طی برنامه ریزی مشخصی این زمان به کمتر از یک دقیقه تقلیل یابد.

تبصره ۲- شهرداری تهران (سازمان پایانه‌ها و پارک‌سوارها) مکلف است با همکاری وزارت راه و شهرسازی، ساز و کار اجرایی این ماده، مشتمل بر ضمانت اجرای بازدارنده را در قالب دستورالعمل پیوست به شرکت‌ها و رانندگان مربوطه ابلاغ کند.

ماده ۳- شهرداری تهران (شرکت کنترل کیفیت هوا با همکاری اداره کل محیط زیست و توسعه پایدار) موظف است به منظور اطمینان از انتشار در حد مجاز متناسب با قانون هوای پاک و استانداردهای هوای پاک نسبت به پایش آلاینده‌های هوا در پایانه‌ها و ترمینال‌ها و پارک سوارها اقدام نمایند.

تبصره– شهرداری تهران (معاونت حمل و نقل و ترافیک) مکلف است بر اساس نتایج پایش و اندازه گیری آلاینده‌های هوا در ارتباط با این لایحه، نسبت به انجام اقدامات مدیریتی (اعم از سخت افزاری و نرم افزاری، نظیر برنامه مدیریت زمان بندی مناسب تردد و توقف، کاهش زمان کارکرد درجا، تعمیر و نگهداری وسایل نقلیه، استفاده از فیلتر مناسب در خودروهای دیزلی، جایگزینی خودروهای فرسوده با نو، استفاده از سوخت

نشانی: ضلع جنوبی پارک شهر،خیابان بهشت،ساختمان شورای اسلامی شهر تهران تلفن:۵۱۰۴۰۰۰۰ نمابر:۹۶۰۹۰۴۰۹ صندوق پستی:۴۳۸۹ -۱۱۱۵۵ www.shoratehran.ir

پاک و سایر موارد به تشخیص کارشناسان تخصصی مربوطه) برای کاهش سطح انتشار آلاینده ها به حدود مجاز اقدام نمایند.

ماده ۴- شرکت واحد اتوبوسرانی تهران و حومه و سازمان پایانه‌ها و پارک‌سوارها مکلف است با همکاری سازمان بوستان‌ها و فضای سبز و اداره کل محیط زیست و توسعه پایدار شهرداری تهران نسبت به بازپیرایی و افزایش کیفیت و سرانه فضای سبز از طریق کاشت گونه‌های مقاوم به تنش آبی و جاذب ذرات آلاینده‌ی هوا در پایانه‌ها اقدام نماید.

ماده ۵- شهرداری تهران (سازمان پایانه‌ها و پارک‌سوارها) شهرداری تهران مکلف است با همکاری پلیس راهنمایی و رانندگی تهران بزرگ و با همکاری و هماهنگی وزارت راه و شهرسازی، نسبت به ساماندهی ناوگان اتوبوسرانی و مینی‌بوس‌رانی حومه‌ای که ارایه خدمات مسافربری آنها از طریق پایانه‌های شهرداری یا خطوط واقع در معابر شهر تهران انجام می‌گیرد، نسبت به رعایت اصول و مقررات معاینه فنی خودروها اطمینان حاصل نماید.

ماده ۶- شهرداری تهران مکلف است گزارش اجرای این مصوبه را در مقاطع زمانی شش ماهه جهت بررسی به شورای اسلامی شهر تهران ارایه نماید.

نشانی: ضلع جنوبی پارک شهر،خیابان بهشت،ساختمان شورای اسلامی شهر تهران تلفن:۵۱۰۴۰۰۰۰ نمابر:۹۶۰۹۰۴۰۹ صندوق پستی:۴۳۸۹ -۱۱۱۵۵ www.shoratehran.ir